

חינוך לחיים

ראש השנה

סבתי ע"ה שהיא רציית שלה בה' תשרי היתה מרבה לספר את נס הצלתה בנהר הדנובה שכידוע שני רציפי אבן היו, משני צידי הנהר, בגובה של כ- 3-4 מטרים. אנשי צלב החץ היו מעמידים יהודים על רציפים אלו, כשפניהם אל המים, והיו יורים בגבם. גופות הנרצחים נפלו אל המים ונספחו בזרם. אך סבתי ע"ה שהיתה צעירה קפצה למים לפני שירו בה ושחתה ושחתה בכל כוחותיה וכך נצלה.

כידוע על רציף הדנובה מוצבת כיום אנדרטה לזכר הנרצחים. אנדרטה זו מורכבת מ-60 זוגות נעליים שעשויים מברזל ופרושים לאורך כארבעים מטרים על רציף הדנובה.

ר' פסח קראהן שעשה סיורים עם קבוצות למקום זה, כשראה את זה לראשונה הזדעזע עד עמקי נשמתו, וכשבקשו ממנו לדבר תקופה לאחר מכן, סיפר הרב בדרשתו שבזמן תפילת שחרית של ראש השנה הוא חווה חוויה מיוחדת, ש"בתום התפילה כשהגענו לשלב שבו הכוהנים עולים על יד ארון הקודש ומברכים את העם, אנו נוהגים לכסות את פנינו בטלית, כך שלא נראה את הכוהנים, כפי שהיה בבית המקדש, אך כאשר הרמתי את הטלית מעל ראשי, ראיתי מולי נעליים ונעליים... היו שם נעליים של אנשים זקנים, נעליים של צעירים ונעליים קטנות של ילדים, מסודרות זו אחר זו... שאלתי את עצמי: מה ההבדל בין הנעליים הללו, שאני רואה פה לפני לבין הנעליים שראיתי על גדות הדנובה???

והתשובה הייתה פשוטה: הנעליים הללו, שעומדות פה לפני – עוד רגע קט יכנסו לתוכם אנשים חיים, שילכו ויתפתחו ויגדלו... אך הנעליים שעל גדות הדנובה תישארנה ריקות לתמיד!!!

התפקיד שלנו הוא למלא את "הנעליים" הללו, ולקום ולהתקדם, לא "להיתקע" בחיים, לא לוותר!!! המיוחד בנו זה הרצון לתקן את המעוות, את העבר הקלוקל – בשאיפה לשוב בתשובה, בכמיהה לפתוח דף חדש.

זהו מהותו של ראש השנה – לכל אחד ניתנת ההזדמנות לפתוח דף חדש, בפשפוש במעשינו נעסוק בשאר עשרת ימי התשובה, אז נחטט במעשינו בעבר ונתוודה עליהם, אך בראש השנה – התשובה שאנו עושים זה ההחלטה להתחלה חדשה!! כי יום זה הוא "תחילת מעשיך, זיכרון ליום ראשון"

"כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא" בתורתנו ידוע שגם הצדיק עלול לטעות, אך הייחודיות שלנו שאנו יודעים גם איך לתקן, והרצון לתקן את כשלונות העבר, בשאיפה לשוב ל"מקורות" במטרה להשתנות ולפתוח דף חדש.

מסופר על מורה טירון אחד, שנקרא ללמד לראשונה בכיתה של מופרעים צעירים... הוא פסע לכיתה בחשש כבד, ובהכנסו נתקל בשפת הדלת ונפל אפיים ארצה. צחוק פרוע וקריאות גנאי פרצו מפיות החניכים, לאחר זמן עמד המורה על רגליו ואמר להם בבטחון:

"זה קורה שנופלים. השאלה היא – האם יודעים איך לקום??... זה היה שיעורנו הראשון!!!"

דממה השתררה, ולפתע פרצו במחיאות כפיים, כי התלמידים תפסו את המסר...

"כי שבע יפול צדיק וקם" ההדגשה היא בקימה!!! נכון, אף הצדיק עלול ליפול, ולא פעם אחת בלבד אלא שבע פעמים, אך למרות זאת הוא שונה מאחרים. הוא קם, מנער מעליו את אבק הדרכים, ממשיך לצעוד במעלה ההר, ובמשנה מרץ הוא משתדל שוב ושוב לעלות ולהשיג הישגים.

כי התורה מלמדת כעיקרון גורף את האפשרות לכל אדם לחזור בתשובה על חטאיו ולתקנם, ולא רק שניתנת האפשרות אלא אנו בטוחים שכך עשה כמו שאומרת הגמ' בברכות "אם ראית תלמיד חכם שעבר עבירה בלילה – אל תהרהר אחריו ביום, שמא עשה תשובה" והגמ' מסבירה שאין זה "שמא" אלא "ודאי עשה תשובה" שסביר להניח שעשה תשובה. כולנו טועים ונכשלים – השאלה מה אנו עושים אחר כך...

פעם בא יהודי לרבו, וסיפר בלב שבור שכמה שהוא מתאמץ – מבוסס הוא בבוא, מוציא רגל אחת, והשניה שוקעת... אמר לו רבו: היטבית להגדיר את מצבך. אתה שקוע בביצה, ומתבוסס בה. אבל ידוע תדע: אם תיכנע, ותשב במקומך, תישאר בה לכוד. אבל אם תמשיך ללכת, הרי כל צעד מקרב אותך אל סופה...!!!

פעם יצא הרבי מהוסיטין זצ"ל מחדרו במפתיע ומצא את הגבאים משחקים... בדמקה... ושהיו קצת נבוכים.. שאלם ברוך: הידעתם אתם את כללי המשחק? הסכיתו ושמעו: מותר ללכת רק קדימה!! ורק משבצת אחת בכל פעם... ורק כשמגיעים למעלה מותר ללכת בכל הכיוונים וכמה שרוצים"

יהי רצון מלפני אבינו שבשמים שנזכה להכתב ולהחתם בספרן של צדיקים גמורים לאלתר לחיים טובים ולשלום מתוך בריאות גופא ונהורא מעליא, פרנסה טובה וכלכלה, למלא אסמינו שבע ברוח ובגשם בנקל וברוח וכל טוב סלה.

לע"נ אבי מורי ר' חיים ב"ר ישעיהו ז"ל

משה בירנבוים - birmoshe@gmail.com